ואת"ל אנשי הוצל עושין כן בטלה דעתן אצל כל אדם. משמע דעל [א]אמרא נמי אמר דבטלה דעתן [ב]וכן בריש כלל מערבין (עירובין דף כח.) ומיהו וכבל הוי רובא דעלמא והתניא כו' וקן בתר הכי (ג) פריך ופרסאי הוי רובא דעלמא וקשה דבפ' חבית (לקמן קמד:) גבי של בית מנשיא היו קוטנים ברמוזים (ד) ופריך בית מנשיא הוי רובא דעלמא ומשני אין דהתם המקיים קוניס בכלם כו' שכן בערבית מקיימין קוניס לגמליהן ופריך מי דמי ערבית אמרה הוא הכא בטלה דעתו אצל כל אדם [ה]וא"ל דהתם חשוב מנהג ערבית [ו]דלכל העולם נמי אם היה להם רוב גמלים הוו נמי מקיימי אצל בית מנשיא דחד גברא בטלה דעתו אע"ג דלכל העולם אם היה להם רמוזים הרבה היו קוטנין:

רבי יהודה אומר אף מקבלי פיתקין. מפרש רבינו שמואל שיש אדם ממונה למלך שנושא פיתקין של מלך לידע מנין גדויו ומחיליו וזיש אוצרותיו ומושלין אותן כיסיהן התלויין בחוריהן [ז]ואותן כיסין מוחזין פעמים לפניהן ופעמים לאחוריהן והוי ממש דומיא דסיכר דלעיל שהוא מוחז וא"ק דר' יהודה לא משיב לה מתני' [ח]והא דמיימי בגמרא תנא שכן לגלגי מלכות עושין כן כלומר שחוזר [ט]דבעניין זה מיירי ריש[י] (דברייתא) [דמתני']:

תברא מי ששנה זו כו'. ת"ק ה"ל למיתקט לאחריו ובא לפניו פטור ולתנא בתרא דמתיב הוה לו למיתקט לפניו ובא לו לאחריו דהוי רבותא טפי אלא דהשתא לא ידע [י]שיש בזה שום חילוק:

הא לאחריו ובא לאחריו פטור.

לעיל (דף לא:) גבי חזקיה משני נעשה ובא"ק דקדושין (דף ה.) גבי נתנה היא ואמרה היא ובכמה דוכתי לא משני: **זה אינו יכול וזה אינו יכול ר"מ ורבי יהודה מחייבין.** [יא]מה שהקשה ריב"ש אמאי לא אמרינן חטאת אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה כלאמר גבי כופר [יב]המפורש בפרק ד' וה' (ב"ק דף מ. ד"ה כופר):

תלמא

מתני' המתכוין להוציא לפניו. כגון שלבר מעות בסדינו כדי שיהיו תלוין לפניו ובא לו לאחריו: **פטור.** דלא נתקיימה מחשבתו וה"ל כמתעסק דלא מתכוין: **לאחריו ובא לו לפניו חייב.** בגמ' מפרש טעמא: **סיגר.** כעין מכנסיים קטנים וחוגרת אותו לניעות ואם תלתה בו שום דבר להוציא ובא לו לצד אחר חייבת: **שכן ראוי להיות חוזר.** דלכו להיות חוזר סביבותיה ומתחלתה ידעה שקופזו להתהפך: **ר' יהודה אומר אף מקבלי פתקין.** של מלך למוסרם לרגיס אף הם חייבים בהוצאתן אפילו לא נתקיימה מחשבתן כגון הוציאן על מנת לתתן לרן זה ונתנו לזה כך לשון רבותי ולפי מגמגמ:

גמ' מי ששנה זו לא שנה זו. ת"ק פטור בתרוייהו ותנא בתרא מחייב בתרוייהו: **ועלתה בידו שמירה פחותה.** ואין סברי דלא ניחא ליה אבל סיפא כל שכן דניחא ליה: **דיוקא דמתני' קשיא.** דיוקא (א) דמלינן למידק ממתני': **לאחריו ובא לו לפניו הוא דחייב.** דעלתה בידו שמירה מעולה: **וחכמים פוטרין.** שאין דרך הוצאה בכך: **אני אמרתי דבר אחד.** מי אתם מודים כו': **והם אמרו דבר א'.** מי אתה מודה כו': **מכלל דמחייב רבי יהודה.** בתמיה הא ודאי דברי הכל פטור דלא מפקי אינשי הכי: **לאחריו ובא לו לאחריו דברי הכל חייב.** דיש מוציאין כן בשמירה פחותה: **לאחר ידו דברי הכל פטור.** דלין מוציאין כן: **מר מדמי לה לאחריו.** דשמירה פחותה היא ומר מדמי לה לאחר ידו דלא דמי למוציא לאחריו דהתם משתמרים הן מן הגנבים אבל אלו נופלין מאליהן ואין מוציאין כן: **שכן לגלגי מלכות עושין כן.** כלעתו למוסרן לזה ואין מוצאו ודבר המלך נחוץ ומוצא אחר ומוסרו לו: **מתני' הוציאו** (ב) **אינם פטורין.** כדלקמן בעשותה (ג) יחיד ולא אינם: **חייבים.** וטעמא מפרש בגמרא: **גמ' זה יוכל.** להוציאו לבדו וזה יכול להוציאו לבדו והוציאו שניהם: **ר"מ מחייב.** דלא דרים בעשותה בהוצאת כ"ד לבדקמן (ד): **ור' יהודה פוטר.** דלאו אורחיה בהכי ותסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול.** דאורחייהו להוציא בשנים בהא סבירא ליה לרבי יהודה כרבי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקרא כדלקמן (ה): **זה יכול וזה אינו יכול.** והוציאו שניהן דברי הכל חייב ולקמן (ו) מפרש הי מיניייהו חייב: **ר"ג הוציאוהו שניים ר' מאיר מחייב.** ול"ג פטור: **ר' יהודה אומר אם לא יכול אחד.** כלומר כל אחד ואחד: **ואם לאו.** אלא זה יכול וזה יכול פטור וממילא דבכי הלי גווהיה ר' מאיר מחייב: **מגנו.** פורק"ש בת ג' שייים ומהפכין בה תבואה בגורן והוא מעמר דהוא אב מלאכה (ז): **ולוגין.** מאפפין השבלין: **בכרכר ושובטין.** דהוא מיסך כדאמר בפרק כלל גדול (לעיל דף עה:) שובט הרי הוא בכלל מיסך: **נקבה והוציאוהו לו.** וכל הגך זה יכול וזה יכול ניעהו דקא אשתכח דקא מידלי טובא. ואי [בעית] אימא מארון, דאמר מר ארון ט' וכפרת טפח ובדים טפח לבדים לבד. בין בימינו ובין בשמאלו ובחיקו ועל כתפו. הני ארבע דתנן חייב שכן משא בני קהת. והוה אמרינן דבואתן שכן הוה אלעזר בן אהרן נושא שמן המאור וקטורת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה. ואשכחנן בתלמוד א"י [נ"א: אלו הד' פירשו בתלמוד ארץ ישראל שכן היה משא אלעזר בן אהרן הכהן] שמן המאור בימינו, וקטורת הסמים בשמאלו, ומנחת התמיד חלויה בזרועו, ושמן המשחה, ר' אבין בשם ר' אלעזר כמין צלוחית קטנה היתה חלויה באפונדתו. א"ר אלעזר המוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים חייב שכן משא בני קהת. ומגלין דמשא בני קהת למעלה מעשרה טפחים, דאשכחנן דמזבח עשר אמות היה גובהו וקא פרסו לרים פריסא עליה וכו', ופרשו עליו כסוי עור תחש. ומיכן את למד לדרים שקומתן עשר אמות, דאי לאו הכין לא יכלין למפרס פרסא אמזבח. ומנא לן דמזבח גובהו עשר אמות, דאיתקש למשכן דכתיב ואת קלעי החצר ואת מסך [פתח] שער החצר אשר על המשכן ועל מזבח סביב, מקיש מזבח למשכן, מה משכן עשר אמות דכתיב עשר אמות אורך הקרש אף מזבח עשר אמות. ואשכחנן במשה דבינו שהיתה קומתו עשר אמות דכתיב ויפרוש את האהל על המשכן, ואמר רב משה פירשו. והא מלתא דגובהה דמזבח עשר אמות, אע"ג דכתיב ושלש אמות קומתו, מפרשא בגמרא דקדשים בפרק קדשי קדשים, והכין אמרינן שם, ר' יהודה לטעמיה דאמר מזבח משה גדול היה, דתניא ה' אמות אורך וה' אמות רחב רבוע היה המזבח ושלש אמות קומתו, דברים כבתבן דברי רבי יוסי, ר' יהודה [אומר] נאמר כאן רבוע ונאמר להלן רבוע, מה להלן מאמצעיתו הוא מודד אף כאן מאמצעיתו הוא מודד. ואמרינן ר' יוסי כי גמיר גזירה שוה בגובהא גמיר, דתניא ושלש אמות קומתו דברי כבתבן דברי ר' יוסי אומר נאמר כאן רבוע ונאמר להלן במזבח הזהב רבוע מה להלן גובהו כשנים כרחבו אף כאן גובהו כשנים כרחבו. א"ל רבי יהודה והלא כבר נאמר ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים וקומה

מתני' המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור. דלא נתקיימה מחשבתו וה"ל כמתעסק דלא מתכוין: **לאחריו ובא לו לפניו חייב.** בגמ' מפרש טעמא: **סיגר.** כעין מכנסיים קטנים וחוגרת אותו לניעות ואם תלתה בו שום דבר להוציא ובא לו לצד אחר חייבת: **שכן ראוי להיות חוזר.** דלכו להיות חוזר סביבותיה ומתחלתה ידעה שקופזו להתהפך: **ר' יהודה אומר אף מקבלי פתקין.** של מלך למוסרם לרגיס אף הם חייבים בהוצאתן אפילו לא נתקיימה מחשבתן כגון הוציאן על מנת לתתן לרן זה ונתנו לזה כך לשון רבותי ולפי מגמגמ:

גמ' מי ששנה זו לא שנה זו. ת"ק פטור בתרוייהו ותנא בתרא מחייב בתרוייהו: **ועלתה בידו שמירה פחותה.** ואין סברי דלא ניחא ליה אבל סיפא כל שכן דניחא ליה: **דיוקא דמתני' קשיא.** דיוקא (א) דמלינן למידק ממתני': **לאחריו ובא לו לפניו הוא דחייב.** דעלתה בידו שמירה מעולה: **וחכמים פוטרין.** שאין דרך הוצאה בכך: **אני אמרתי דבר אחד.** מי אתם מודים כו': **והם אמרו דבר א'.** מי אתה מודה כו': **מכלל דמחייב רבי יהודה.** בתמיה הא ודאי דברי הכל פטור דלא מפקי אינשי הכי: **לאחריו ובא לו לאחריו דברי הכל חייב.** דיש מוציאין כן בשמירה פחותה: **לאחר ידו דברי הכל פטור.** דלין מוציאין כן: **מר מדמי לה לאחריו.** דשמירה פחותה היא ומר מדמי לה לאחר ידו דלא דמי למוציא לאחריו דהתם משתמרים הן מן הגנבים אבל אלו נופלין מאליהן ואין מוציאין כן: **שכן לגלגי מלכות עושין כן.** כלעתו למוסרן לזה ואין מוצאו ודבר המלך נחוץ ומוצא אחר ומוסרו לו: **מתני' הוציאו** (ב) **אינם פטורין.** כדלקמן בעשותה (ג) יחיד ולא אינם: **חייבים.** וטעמא מפרש בגמרא: **גמ' זה יכול.** להוציאו לבדו וזה יכול להוציאו לבדו והוציאו שניהם: **ר"מ מחייב.** דלא דרים בעשותה בהוצאת כ"ד לבדקמן (ד): **ור' יהודה פוטר.** דלאו אורחיה בהכי ותסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול.** דאורחייהו להוציא בשנים בהא סבירא ליה לרבי יהודה כרבי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקרא כדלקמן (ה): **זה יכול וזה אינו יכול.** והוציאו שניהן דברי הכל חייב ולקמן (ו) מפרש הי מיניייהו חייב: **ר"ג הוציאוהו שניים ר' מאיר מחייב.** ול"ג פטור: **ר' יהודה אומר אם לא יכול אחד.** כלומר כל אחד ואחד: **ואם לאו.** אלא זה יכול וזה יכול פטור וממילא דבכי הלי גווהיה ר' מאיר מחייב: **מגנו.** פורק"ש בת ג' שייים ומהפכין בה תבואה בגורן והוא מעמר דהוא אב מלאכה (ז): **ולוגין.** מאפפין השבלין: **בכרכר ושובטין.** דהוא מיסך כדאמר בפרק כלל גדול (לעיל דף עה:) שובט הרי הוא בכלל מיסך: **נקבה והוציאוהו לו.** וכל הגך זה יכול וזה יכול ניעהו

עין משפט נר מצוה

מז א ב מיי' פ"ט מהל' שבת הל' יב סמג לאוין סה:
מז ג מיי' שם הל' יג:
יז ד מיי' שם הל' טו:
יח ה ו שם הל' טז:

לעיני רש"י

פורק"א. קלשון.

מוסף רש"י

תברא. קשין אהדדי (דבמות יג. ב"ק מז:) קשיא ריש לקיש (כתובות עה. וב"ק שם). **כל באמת הלכה היא.** ופון לאסם לגמגם בדבר (ב"מ ט.), בעשותה. גני חטאת מתיב (לעיל ג.).

מוסף תוספות

א. (ד)מילתא דלא נהיגי אלא בחד. תוס' הרא"ש. **ב.** דמנהגא דהוצל אפי' לדידהו לא מהני. ריטב"ש. **ג.** אלמא דלא פרכינן עובדא הוי רובא דעלמא. תוס' הרא"ש. **ד.** דבערביא הוו גמלים טובא. תוס' הרא"ש. **ה.** ומראים אותם למלך כשהוא צריך מהם. תוס' הרא"ש. **ו.** פעמים לפניהם ופעמים לאחריהם. מ' הר"ן. **ז.** ומסתמא כל חד וחד חייב חטאת. תוס' ק"ק מ' ד"ה כופר אמר. **ח.** כופר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה כופרים. תוס' הרא"ש.

רבינו חננאל

לענין קם אבייי בשיטתיה דרבא דפרישנא הדר מן מימריה דאמר כמימרא דרבא והוו תרוויהו שיטה, אית לה דומיא בכמה דוכתי מגמרא. בלולב וערבה אמרינן לרי אמר אתרוג בשמיני נמי אסורה, אבוה דשמואל אמר אתרוג בשביעי אסורה בשמיני מותרת. קם ר' זירא בשיטתיה דאבוה דשמואל, קם אבוה דשמואל בשיטתיה דלוי, דא"ר זירא אתרוג שנפסלה אסור לאכילה כל שבעה. פירושיה ברור דא"ר זירא כמימרא דאבוה דשמואל קמא שאסורה כל שבעה ובשמיני מותרת, והדר אבוה דשמואל כמימרא דלוי. ובהא מסכתא דשבתא בפרק ר"א דתולין איתמר, חדדל שלשו מע"ש, אמר רב ממחו בכלי ואין ממחו ביד. ומפרש אלא אמר שמואל ממחו ביד ואין ממחו בכלי. איתמר רבי אלעזר אמר אחד זה ואחד זה אסור, ר' יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר, אביי ורבא דאמרי תרוויהו אין הלכה כר' יוחנן. קם ר' אלעזר בשיטתיה דשמואל, פי' הדר מן מאי דאמר זה וזה אסור ואמר ממחו ביד ואין ממחו בכלי. קם ר' יוחנן בשיטתא דר' אלעזר, הדר ביה ר' יוחנן מן מאי דאמר זה וזה מותר ואמר זה וזה אסור כי היכי דהוה א"ר אלעזר מעיקרא. אביי ורבא דאמרי תרוויהו הלכה כר' יוחנן מן מאי דהכי קאמר הלכתא לא ישרוף אלא יערב. בסוף מי שמת (דף קנח) א"ר עקיבא מודה אני בזה שתנוסכים בחזקתן. ואמרינן עלה בחזקת מי, ר' אילא אמר בחזקת יורשי האם, רבי זירא אמר בחזקת יורשי הבן. כי סליק ר' זירא קם בשיטתיה דר' אילא, קם רבא בשיטתא דר' זירא. א"ר זירא שמע מינה אוירא דא"י מחכים, פי' משום דהוא הדר למימרא דר' אילא דמן א"י, ורבא דמן בבל קם במימרא קמא דר' זירא דהוה אמר בבבל. בין בימינו ובין בשמאלו ובחיקו ועל כתפו. הני ארבע דתנן חייב שכן משא בני קהת. והוה אמרינן דבואתן שכן הוה אלעזר בן אהרן נושא שמן המאור וקטורת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה. ואשכחנן בתלמוד א"י [נ"א: אלו הד' פירשו בתלמוד ארץ ישראל שכן היה משא אלעזר בן אהרן הכהן] שמן המאור בימינו, וקטורת הסמים בשמאלו, ומנחת התמיד חלויה בזרועו, ושמן המשחה, ר' אבין בשם ר' אלעזר כמין צלוחית קטנה היתה חלויה באפונדתו. א"ר אלעזר המוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים חייב שכן משא בני קהת. ומגלין דמשא בני קהת למעלה מעשרה טפחים, דאשכחנן דמזבח עשר אמות היה גובהו וקא פרסו לרים פריסא עליה וכו', ופרשו עליו כסוי עור תחש. ומיכן את למד לרים שקומתן עשר אמות, דאי לאו הכין לא יכלין למפרס פרסא אמזבח. ומנא לן דמזבח גובהו עשר אמות, דאיתקש למשכן דכתיב ואת קלעי החצר ואת מסך [פתח] שער החצר אשר על המשכן ועל מזבח סביב, מקיש מזבח למשכן, מה משכן עשר אמות דכתיב עשר אמות אורך הקרש אף מזבח עשר אמות. ואשכחנן במשה דבינו שהיתה קומתו עשר אמות דכתיב ויפרוש את האהל על המשכן, ואמר רב משה פירשו. והא מלתא דגובהה דמזבח עשר אמות, אע"ג דכתיב ושלש אמות קומתו, מפרשא בגמרא דקדשים בפרק קדשי קדשים, והכין אמרינן שם, ר' יהודה לטעמיה דאמר מזבח משה גדול היה, דתניא ה' אמות אורך וה' אמות רחב רבוע היה המזבח ושלש אמות קומתו, דברים כבתבן דברי רבי יוסי, ר' יהודה [אומר] נאמר כאן רבוע ונאמר להלן רבוע, מה להלן מאמצעיתו הוא מודד אף כאן מאמצעיתו הוא מודד. ואמרינן ר' יוסי כי גמיר גזירה שוה בגובהא גמיר, דתניא ושלש אמות קומתו דברי כבתבן דברי ר' יוסי אומר נאמר כאן רבוע ונאמר להלן במזבח הזהב רבוע מה להלן גובהו כשנים כרחבו אף כאן גובהו כשנים כרחבו. א"ל רבי יהודה והלא כבר נאמר ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים וקומה

תורה אור השלם

ו וְאִם נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִּשְׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׂתָהּ אַחַת מִמִּצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁם: ויקרא ד כז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דיוקא דמתניתין קשיא דמינו כל"ל ותיבת דיוקא נמחק: (ב) ד"ה הוציאוהו עי': (ג) תוס' ד"ה ולא"ל וכו' בתר הכי פריך. נ"ב סוף דף כ"ט: (ד) בא"ד היו קוטנין ברימונים דפריך רבית מנשיא וכו' ומשני לין דתנן המקיים:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תברא וכו' שיש בזה שום חילוק. עי' תוס' מנחות דף עב ע"ב ד"ה מי ששנה ופיגמות דף י ע"ב ד"ה ולימני:

הגהות הגר"א

[א] גמ' דתניא המוציא מעות בפונדתו ופיה למעלה כו'. נ"ב המוקפת הגיר המתכון לזהות בפונדתו ופיה למעלה והוא בפונדתו ופיה למטה המתכון לזהות בפונדתו ופיה למטה ומחייב וחכמים פוטרין וזה מוקן תשובה ר"א פ"ל מדי' בלאחריו וכא לו לאחריו:

רבינו חננאל (המשך)

חמש אמות, אפשר כהן עומד ע"ג מזבח ועבודה בידו וכל העם רואין אותו בחוץ. א"ל ר' יוסי ואתה אי אתה אומר כן גבהו והלא כבר נאמר אשר על המשכן ועל המזבח סביב, מה משכן עשר אמות אף מזבח עשר אמות ואומר קלעים חמש עשרה אמה לכתף, ומה ת"ל וחמש אמות קומתו משפת מזבח ולמעלה, ומה ת"ל ושלש אמות קומתו משפת סובב ולמעלה. ור' יהודה כי גמיר ג"ש ברוחבה. לר' יהודה נמי קא מיתחזי כהן, נהי דכהן מיתחזי עבודה בידו מי מתחזיא. וכיון שקומת הלדים עשר אמות (וראה) [יראה] שאפילו המזבח שגבהו עשר אמות הוא נשוי למעלה מעשרה טפחים, משום דטבעות שהן בתחם לבדים קבועות בסוף שליש העליון של מזבח. וגמרי דכל טענא דמידלי במטות תילתא מלעיל ותרי תילתא מלתחת, ומשכחת תילתא עילאה לעיל מן כתפיהו דהוא ג' אמות שליש מכתף לוי, ולמטה הויא קומתם (כתשע) [עשר] אמות, צא מהם שש אמות ושני שלישי אמה שאר המזבח נשתייר ג' אמות ומשהו שהן כשבעה עשר טפחים, והיינו

מסורת הש"ס

(א) [ויבמות יג. מנחות עה: ב"ק מז: ועי' תוס' מנחות עה: פירושו של תבנלא], ב) לימא מאחריו וכא לו כל"ל, ג) [תוספתא ס"א ע"ז], ד) [ב"מ ס. וס"ז רש"י], ה) [נעתיק ערך לגלגי פירש לגלגי פוסקי תלמוד מוגרין בסיגר ומולין פיתקין בחתיכין בפעמים שבאלין לפניה ופעמים שבאלין לאחורין], ו) לעיל ג., ז) [פי' מזלג ע"ד מילוף באותיות כמו בנגם כשב מוסף ערוך], ח) [ויקבא ד], ט) [דף נג.], י) [שם], כ) [שם], ל) [לעיל עג.],

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

עיגול וקורה גדולים הן ואין אחד יכול להוציאו: **ואם נאו.** שיכול אחד להוציאו: **נפש אחטאה.** משמע נפש ולא נפשות: **חד למעוטי זה עוקר.** מרגשות הרביים: **וזה מניח.** כרשות היחיד דכל כמה דלא כתיב אלא חד מיעוטא מסתברא דהאי הוא דממעטא דהאי קבעיד פלגא והאי פלגא וליכא חד דמסייע בכולה: **וחד.** יתורא למעוטי אף על פי דעבדי כי האדי דהאי עביד כולה והאי עביד כולה ומיהו זה יכול וזה יכול הוא דממעטינן דלאו אורחיה למעבדה בתרי: **וחד.** יתורא למעוטי תו זה אינו יכול וזה אינו יכול דאף על גב דאורחייהו למיעבד בתרי מעטינהו: **יחיד שעשה בהוראת ב"ד.** הוראה ב"ד שאבד מותר והלך היחיד ועשה על פיהם לאנוס הוא ורבי שמעון לטעמייה דאמר בהוראות[ה] יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב: **תרי מיעוטי דאיכי.** נפש אחת חד מיעוטא הוא דאורחיה דקרא לאיתמעוטי הכי: **זה שיבוה.** דאיהו עבדה לכולה: **אין בו ממש.** מי שאינו אלא מסייע בדבר ואם בא לעשותו לבדו אינו יכול אין בו ממש ולא אזיל מידי ולא מיפטר אידך: **אף אתן נמי סניגיה.** דמסייע אין בו ממש: **היה.** זב יושב על גבי מטה: **וד' עליות.** עליות: **שאינה יכולה לעמוד על ג'.** וכיון דזה אינו יכול וזה אינו יכול כל אחד ואחד כולי מעשה עביד וגבי מדלקה הזב בעינן שיעשה רובו עליו בת"כ[ו]: **ור' שמעון מטהר.** ר' שמעון לטעמיה דאמר זה אינו יכול וזה אינו יכול נמי אינו אלא כמסייע ופטור[ז] (ל"ל דבעי שיעור זיבה לזב וטיעור זיבה לזה כלומר רובו של זב מכביד על כל אחד ואחד ואפילו מסייע לא הוי): **מפני שיכולה לעמוד על ג'.** הלכך כל אחד ואחד ה"ל רביעי ואינו אלא מסייע וסתמא כר' יהודה דזה יכול וזה יכול קרי מסייע: **דעקרה ליה לגמרי.** עוקרת הרגל מן המרך ואפי' מסייע לא הוי: ופרכינן ולא טעמא משום דעקרה ליה **כיון דזימנין דעקרה האי וזימנין עקרה האי.** וכבל ג' אינה לספוקי שמא הכבידה עליהן ולא עקרתן לטמיאתו מספק הזב[ח] המהפך על ה' פונדאות דמטמיאן ליה מספק: **פונדאות.** כמין חריטין כיסים מרוכים ומוחזין בהן מעות ונלנ"ז בריר"ש ולחויין לשמש שמיכה עם מלאכתן שיושב עליהם והם מלאתו מעות ופותח פיהם ונוטל ואין צריך לומר לו עמוד ועשה מלאכתנו: **לאורכן.** כגון שהיה שוכב על מיעיו או פרקדן ואורכו מוטל על[ט] אורכו: **טמאים** גרסינן במשנה דטהרות. דיש לומר בכל אחת מהן שיעשה רובו עליו פעמים על זו ופעמים על זו: **לרחבן טהורין.** לפי שאורכו מוטל על רחבן ואין רובו ניכר על אחת מהן: **יש.** לו עליהן לרחבן: **ספק נספקה.** על אורכו ונמצא כולו נטען על אחת מהן: **טמאים.** דכל חדא מיכא למימר על זו נתהפך אלמא מטמיין מספק והתם נמי אי משום עקירה הוא ניטמינהו מספיקא אלא לאו טעמא משום דכולהו הוו כל חדא וחדא מסייע ואין בו ממש כן נראה בעיני משנה זו. וכדותי לאורכן טהורין ופירשו טעמא דלאורכן טהורין משום דאמרי שמא ביינהו שכב ולא עליהם וקשיא לי מ"כ לקולא תנינן ואמאי תני פיפא ספק נתהפך טמאים: הסוס

תלתא מיעוטי כתיבי. והא דנקט בעשותה בברייתא טפי מהנך משום שהוא מיעוט אחרון שבפסוק והכא פליגי ולא ידע ר"י דאמאי נקט במילתיה דר' שמעון יחיד שעשאה חייב כו' ולא נקט ליטנא דלעיל העושה את כולה ולא העושה את מקצתה ושמא ליטנא דשניים שעשאוה פטורין משמע טפי אפי' זה אינו יכול וזה אינו יכול: **חד למעוטי זה עוקר וזה מניח.** וזה כתב אות אחת ובא מציר וכתב אות שניה לא אינטרין קרא[א] אלא אהנאה דה"א אהכנסה ואהוצא' הוא דקיל דאמנא וליחייב אפי' אלא הנאה: **ה"ג.** ורבי שמעון יחיד שעשאה בהוראת ב"ד לא צריך קרא [ב]ול"ג ר"ש לטעמיה דאמר יחיד שעשאה בהוראת ב"ד חייב כדפירש בקונטרס דהא תנן בהליה בפ"ק דהוריות (ד' ג.) הלך ועשה על פיהן בין הביאו כפרתן בין לא כו' ר' שמעון פוטר ומפרש טעמא תולה בב"ד חוט הוא: **אמר** מר זה יכול וזה אינו יכול. נראה לר"י דהאי אינו יכול היינו אפי' בעל כח הרבה אלא אהוא נוטפא הקולה בענין זה בכי האי גוונא שאלמלא אחר לא היה יכול לנוטפה בלבדו כגון באצבע או מוסקה בענין זה שאינו יכול לנוטפה לבדו [ג]דמה לנו לכחו כיון דהשתא מיהא אינו יכול לנוטפה: **הי מיניהו מיחייב.** לא בעי למימר איהא פטור אותו איכול וליחייב שאינו יכול דאין זה סברא אלא קאמר דליתחייב נמי אפילו שאינו יכול כמו לר' יהודה ור"מ דאמרי לעיל זה אינו יכול וזה אינו יכול חייב:

אמר רב זביד משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא. פירוש דמסייע אין בו ממש קשה לר"י דהכא אית ליה לרב זביד דמסייע אין בו ממש וכן רב אשי בסמוך ובפ"ב דביצה (דף כב.) אמרינן אמימר כחל עינא על יד נכרי בשבת א"ל רב אשי מאי דעתיך כו' ואמר רב הונא חולה שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה הא מסייע בהיה דקא עביד ופתח א"ל איכא רב זביד דקאי כוותך ושני ליה מסייע אין בו ממש משמע דרב זביד ורב אשי סוברים דיש בו ממש ואין לומר דהא דאמר הכא אין בו ממש לא איפטר לגמרי אלא דאין בו חיוב חטאת דהא מייתי רב אשי דעבודתו כשרה משמע דאפי' פסולא דרבנן ליכא א"כ לענין שבת נמי מנלן שיש בו איסורא דרבנן ומיהו לרב אשי איכא למימר דבתר דשמעה מאמימר סברה אלא לרב זביד קשה דאיהו גופיה קאמר משמיה דרבא דאין בו ממש ואמימר היה הרבה אחר רבא ואפי' אחר רב פפא שהיה תלמידו של רבא ושמא בתר מעשה דאמימר שמעה רב זביד משמיה דרבא ולא מרבא עצמו ועוד אור"י דהכי פריך התם והא קא מסייע בהדיה דקא עמיך ופתח ואע"ג דמסייע אין בו ממש בעלמא הא אית לן למימר דאסרו משום שחיקת סממנין [ד]ומשני דאין בו ממש אפילו לענין זה: פי' בקונטרס דר"ש לטעמיה דפטר זה אינו יכול וזה אינו יכול [ואינו] נראה לרשב"א דשאני התם דגלי רחמנא דאיכא קרא לפטור ונראה דטעמא משום דבעי שיהיה רוב הזב ניסא על כל אחד וכן משמע במסכת זבים פ"ד (משנה ה) דתנן הזב בכף מאזנים ומשכב ומושב כנגדו כרע הזב טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר ביחיד טמאין ר"ש בשאין אלא משכב אחד או מושב אחד במרובין טהורין שאין כ"א נוגע רובו: **היה** רוכב ע"ג בהמה. בעומדת איירי דאי במהלכת כל שעה עוקרת רגל הא' ועומדת על ג' ומה שתחתיהן שאינה יכולה לעמוד על שתים: **מפני שיכולה לעמוד על ג'.** וה"ל כל רגל אינו יכול והג' אחרים יכולין: **וכיון דזימנין עקרה הא וזימנין הא ליהוי כזב המתהפך.** [ה]ואפילו בהה"ר אומא: **לאורכן טמאין.** כן גרים הקונטרס ופי' דטמאין משום דאיכא למימר דכל אחד ואחד רובו עליו פעמים על זה ופעמים על זה לרוחבן טהורין שאין רובו ניסא על כל אחד מהן ולפי זה אתיא כר"ש דבעי שיהא רוב הזב ניסא עליו ור"י אומר דאי למימר דאתיא אפילו כרבנן וטעמא דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע שאין בו ממש ומהך ניסא הוה אלי למיפרך דמטמאין לאורכן מספיקא אלא ניחא ליה למיפרך מספיקא דמפרש בה טעמא אמאי טמאין:

שמשענת

מסורת הש"ס

א) ל"ל ור' שמעון לטעמי' דאמר יחיד וכו'. רש"ל. ב) [ריטב"א ב:, ג) [נ"ל הא קק], ד) [בילה כב.], ה) זבין פ"ד מ"ז, ו) ג"ז שם, ז) שם מ"ד, ח) [דף ב:], ט) [מלוקט מכלכלת דזרעים פרק ג], י) רש"ל מ"ז.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ור' שמעון וכו' כמסייע ופטור (ל"ל דבעי וכו' לא הוי) תא"מ וכ"ג ס"פ נמתק אפי' ל"פ מי אינו מפיקים"ש אלא מפי' הטוס': (ב) ד"ה ומתהפך עכ': (ג) ד"ה לאורכן וכו' מוטל על הרחבן וכמ"ד:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה אמר רב זביד וכו' ולא מרבא עצמו. עין מוהן קיג ע"ב כרש"י ד"ה הא דלמיה:

לעזי רש"י

ברידי"ש. אתנקים ארוכים.

מוסף רש"י

מסייע אין בו ממש. מי שאינו עושה מלאכה ממש אלא מסייע ואלאו הוא מתעצל (ביצה כב.).

רבינו חננאל

אית בעניין שנים שהוציאו תלתא גוזני, כל אחד מהן יכול לבדו להוציא אלא שהוציאוהו שנים, ר' מאיר מחייב וחכמים פוטרים, זה [לבדו] אינו יכול וזה [לבדו] אינו יכול וכשמתחברין שניהם יכולין [נ"א: ונוענדו שניהם יחד והוציאוהו], ר' מאיר ור' יהודה מחייבין ר' שמעון פוטר. אחד יכול ואחד אינו יכול דברי הכל [מי שיכול] חייב. ותלמודא דשנים שעשו פטורין מבעשותה, בעושה את כולה ולא בעושה מקצתה, [שנים שעשו פטורים], הא כיצד, בזמן שכל אחד מהן יכול כגון לגיזה במלגז ושביטה בכרכר וכתיבה בקולמוס דמנהגא בעלמא שכל אחד ואחד יכול [לעשותן] ואם עשו שנים פטורין. אבל כגון הוצאת עיגול של דבילה דטענא יקירא הוא, או קורה דטוענא יקירא היא, דכל חד באפי נפשיה לא מצו ביה השניהם מצי ביה, ר' יהודה מחייב ור' שמעון פוטר. [ו]קא מיפלגי בהאי קרא ואם נפש אחת חטאה בשגגה [מעם הארץ] בעשותה. ר"ש סבר תלתא מיעוטא כתיב, נפש, אחת, בעשותה. חד למעוטי זה עוקר וזה מניח, כגון פשט העני את ידו לפנים ונתן בעה"ב לתוכה והוציא. וחד למעוטי זה יכול וזה יכול. וחד למעוטי זה אינו יכול וזה אינו יכול. ר' יהודה סבר זה אינו יכול וזה אינו יכול לא אימעט, ומיעוטא שלישי לאפוקי יחיד שעשה בהוראת ב"ד ופטור מן הקרבן. והיכי דמי כגון האי דתנן נשאת ע"פ ב"ד חצא ופטורה מן הקרבן, שלא ע"פ ב"ד חצא וחייבת בקרבן. ור' שמעון אמר לך יחיד שעשה בהוראת ב"ד לא צריך קרא למעוטיה. ור' מאיר דקא מחייב זה יכול וזה יכול, אמר לך בעיגול של דבילה והוציאו לרשות הרבים בקורה והוציאו לרה"ר רבי יהודה אומר אם לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבין ואם לאו פטורין ר"ש אומר אע"פ שלא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים פטורים לכך נאמר בעשתה יחיד שעשאה חייב שנים שעשאוה פטורין במאי קמיפלגי בהאי קרא [1]ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה ר"ש סבר תלתא מיעוטי כתיבי נפש תחטא אחת תחטא בעשתה תחטא חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד למעוטי זה אינו יכול וזה אינו יכול ורבי יהודה חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד למעוטי יחיד שעשאה בהוראת ב"ד [ו]ור"ש [ז]יחיד שעשאה בהוראת ב"ד חייב ור"מ מי כתיב נפש תחטא אחת תחטא בעשותה תחטא תרי מעוטי כתיבי חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי יחיד שעשאה בהוראת ב"ד: אמר מר זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב הי מנייהו מיחייב אמר רב חסדא [א]זה שיכול דאי זה שאינו יכול מאי קא עביד אמר ליה רב המנונא [ב]דקא מסייע בהדיה אמר ליה [ג]מסייע אין בו ממש אמר רב זביד משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא [ד]היה יושב על גבי המטה וארבע טליות תחת רגלי המטה טמאות מפני שאינה יכולה לעמוד על שלש ור' שמעון מטהר [ה]היה רוכב על גבי בהמה וד' טליות תחת רגלי הבהמה טהורות מפני שיכולה לעמוד על ג' ואמאי הא קמסייע בהדי הדדי לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש אמר רב יהודה מדיסקרתא לעולם אימא לך מסייע יש בו ממש ושאני הכא דעקרה לה לגמרי וכיון דזימנין עקרה הא וזימנין עקרה הא ליהוי כזב המתהפך מי לא תנן [ו]זב שהיה מוטל על ה' ספסלין או על ה' פונדאות לאורכן טמאים לרחבן טהורין ישן בספק מתהפך עליהן טמאין אלא לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש אמר רב פפי משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא רבי

ים א ב מיי' פ"ז מהל' שבת הלכה טז:
ב ג מיי' פ"ז מהל' מעשה מ"ה ומשנ הלכה ה:
כא ד שם הלכה ו:
כב ה שם הלכה ד:

תורה אור השלם

1 וְאִם נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִּשְׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׂתָהּ אַחַת מִמִּצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁם: ויקרא ד כז

מוסף תוספות

א. דלא דמי עושה חצי שיעור לשנים המתעסקין בשיעור שלם. תוס' הרא"ש. ב. פי' שאין לך אנוס גדול מזה. ריטב"א. ג. דלא מסתבר למימר דחשיב יכול כיון שהוא בעל כח. תוס' הרא"ש. ד. [שם]דחמירו באיסורים דרבנן דילמא אתי' למיעבד ביידים. ריטב"א. ה. ברשות היחיד אית לן דהאי דאמרי"ר, ואי קיימא נמי ברה"ר מ"מ להוי כזב המתהפך. תוס' הרא"ש.

רב נסים גאון

זב שהיה מוטל על ה' ספסלין או על ה' פונדאות לאורכן טמאין לרחבן טהורין. פירוש דבר זה מצוי בתוספתא זב שהיה מוטל על ג' כסאות לרחבן טהורות שאין אחד מהן נושא רובו. ומשכחת לה בתורת כהנים אשר ישב עליו, עד שיגשא רובו עליו.

רבינו חננאל (המשך)

תרי מיעוטי איגון ואם נפש אחת תחטא בשגגה, אחת לאו מיעוטא הוא, אלא נפש תחטא, בעשותה, חד לזה עוקר וזה מניח, וחד ליחיד שעשה בהוראת בית דין. ובזמן שאחד יכול ואחד אינו יכול והוציאו (שניהם פטורין) [ד"ה חייב]. אמר רב חסדא היכול הוא דחייב ואידך שאינו יכול לא קא עביד מידי אלא מסייע הוא ומסייע אין בו ממש. ואיסתייא רב חסדא בבמה סייעתא, ד"פ"ש"ד סימן. רב זביד משמיה דרבא סייעיה מהא דתני בזב היה רוכב ע"ג בהמה וד' טליות תחת ד' רגלי בהמה טהורות מפני שהיא יכולה לעמוד על שלש, דחשבת כל חדא מסייעת ומסייע אין בו ממש. וכי אמר רב יהודה מדסקרתא לעולם אימא לך מסייע יש בו ממש, ושאני בהמה דכי עקרא חדא רגל משויא בדעתא למעקר כולהי גופיה, אהדרו ליה לאו זמנין עקרא הא זמנין עקרא הא, וכיון דאפילו בעי למעקר כולי גופה ומתחלה עקרא חדא זמנין עקרא הא וזמנין דעקרא הא ולאו חדא בעינא הוא דעקרא, אי הוה אית ביה ממש במסייע הוה האי זב דרביב על האי בהמה כזב המתהפך על ה' ספסלין לארבן ויש ספק מתהפך עליהן טמאין דכל רגל מסייעת הוא ספק הא מתעקרא וספק הא מתעקרא, אלא אמרינן מסייע אין בו ממש. ורב פפי משמיה דרבא סייעא מהא,

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

שמשענת הסוס על ידיו. הכי תנן לה במס' זבים פ"ד (משנה ז) היה רוכב על גבי בהמה וארבע טליות תחת רגלי בהמה טהורות מפני שיכולה לעמוד על שלש היתה טלית אחת תחת שתי ידיים תחת שתי רגלים תחת יד ורגל תמלא רבי יוסי אומר הסוס מטמא בידיו. אם הזב רוכב עליו וטלית תחת מידיו של סוס מטמא אבל תחת רגליו טהורה שאין משענתו על רגליו והא דתנן לעיל ד' טליות תחת רגלי הבהמה טהורות לא כרבי יוסי: כהן העומד על גבי כלי או אבן או שוק דבר המוקן בינו לבין הרצפה ועבד עבודתו פסולה דכתיב[ב] ושרת ככל אחיו הלוים העומדים שתהא עמידתו כשאר אחיו ותנא דבי ר' ישמעאל הואיל ולבסה מקודשת וכלי שרת מקודשין כו' בזבחים[ג]: שאמלא פסולה לעבודה כדאמר בפ"ק דחולין (דף כב.) כל מקום שנאמר אצבע והכוונה אינו אלא ימין: **שיעור לזה.** גרוגרת אם אוכל הוא: **שיעור ליכה.** שיכניס רובו עליו וצריך להיות כאן ד' זבים: **נעל אחד בפניו.** זו היא לידתו: **נעלו שנים פעוניו.** ור' יהודה הוא דפטר בשניהם יכולין: **שיעור.** לידת בני לכל אחד ואחד אלא שמע מינה שיעור אחד לכולן ומדר' יהודה נשמע לר' מאיר בשניהן יכולים דבהא לא פליגי: **חייבין.** לאלם משלומי ד' וז': **קנה גרדי.** אורחא דמילתא והוא העולה ויורד בשתי: **קנה דעלמא.** שאינו עומד אלא להסקה דהוי שיעורו כעצים דלילו הא שיעורו כדי אריגה: **אלפי ליה.** אלפי היינו נהפך דבר זה הא רבי שמעון הוא דפטר שנים שהוצאוהו: **מתני' אם היו במטה.** ואי לא מיחייב על הוצאתו דהוא מקיל עצמו ונוטל עצמו: **וכן כזיב מן המת.** חייב אם הוציא דהוא ומטמא הוצאה מקובה היא לגיל עצמו מן הטומאה: **ור' שמעון פוטר.** אפילו במת אלא דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה. וכל מלאכה שאינה צריכה (לגופה) אלא לסלקה מעליו הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה דבלעו לא בא לו ולא היה צריך לה אלא לאו מלאכת מחשבת היא לר' שמעון: **גמ' ופטור על הכלי.** שהיא עוקרה לאוכל: **ואם היה צריך לכלי.** להשמש בו שמשש אחר במקום שמוציאו אם: **חייב.** על כל אחד ואחד כי היכי דמחייב ליה תרתי אתרתי הוצאות בהעלם אחד:

שמעון פוטר. אמאי חייבין ניבעי שיעור צידה לזה ושיעור צידה לזה, לאו משום דאמרינן שיעור אחד לכולן. ומן הא מילתא נמי אמרינן דהא שמעתא לענין זה אינו יכול וזה אינו יכול אמירא, חדא מדמפרש לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבים, ועוד מדר"ש פטור (ופטור) בהא. **אמר רבינא אף אנן נמי תנינא השותפין שנגבו חייבין.** עיקר דילה (בב"ק עח) השותפין שנגבו וטבחו (חייבים) (פטורין), והתניא השותפין שנגבו חייבין. אר"ג לא קשיא כאן בשותף שנגב מחבירו כאן בשותף שנגב מעלמא. איתיביה רבא לרב נחמן יכול שותף שנגב מחבירו ושותפין שנגבו יהו חייבין, ת"ל וטבחו או מכרו, מכרו כולו טבחו כולו. אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשותף שטבחו לדעת חבירו כאן בשותף שטבחו שלא לדעת חבירו. ואמאי ניבעי טביחה לזה וטביחה לזה והיכי מחייבו שנים בטביחה אחת, אלא לאו משום דאמרינן שיעור אחד לכולן. **אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא שנים שהוציאו קנה של גרדי חייבין.** אע"פ [דמתה לא] שמענן מינה דשיעור אחד לכולן או צריכין שיעור לכל אחד ואחד, מפני שקנה של גרדי יש בו כשני שיעורין, וכבר שמענו מן הנך מתניתא דאמרינן שיעור אחד לכולן. אלא דאמרינן דלענין זה אינו קיימינן דהיא פלוגתא דר' שמעון ורבנן, והא כי תני תנא קמיה דרב נחמן שנים שהוציאו קנה של גרדי פטורין ור' שמעון מחייב. תמה ר"נ ואמר כלפי לייא היכי אמרת הכי הא הנך מתניתין והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פטור. ותרצה להא ברייתא נמי בהכין. הלכך מאן דגרים אמר מר שניהם יכולין ר' מאיר מחייב ואמר עלה אביביא להו, טעותא הוא, אלא הכין מיבעי למגרס, אביביא להו בעינן שיעור לזה ושיעור לזה ולא למגרס קמיה פיסקא מן בריתא. ואיקשי מתניתין קאי, דתנן לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פוטר, דלא משכחת הא פלוגתא דרבי שמעון ורבנן אלא לענין זה אינו יכול זה אינו יכול, דלענין שניהם יכולין לית מאן דמחייב אלא ר' מאיר, ולענין אחד יכול ואחד אינו יכול דברי הכל חייב (כמו דאיתא לעיל) בשמעתא בהדיא, הלכך הא מתניתין דרבנן מחייבין ור"ש פוטר ליתא אלא בזה אינו יכול זה אינו יכול, ועלה אמרינן הדין ביצא ותשובתה. **המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו.** ואם הוציא כשיעור בכלי חייב על האוכלין ופטור על הכלי, ואם היה הכלי צריך לו חייב על זה ועל זה, כגון שצריך לאוכל וצריך עוד לכלי. אי נמי שאין יכול להוציא את האוכל אלא בכלי כגון התותין בא"י וכיוצא בהן. ודייקינן מי אתינן למשמע מינה אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד דהוא כמי שהוציא אוכל בכלי אחד חייב שתים. אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון שמעון מינה דשיעור אחד לכולן וכבר שמענו מן הנך מתניתא דאמרינן שיעור אחד לכולן. אלא דאמרינן דלענין זה אינו קיימינן דהיא פלוגתא דר' שמעון ורבנן, והא כי תני תנא קמיה דרב נחמן שנים שהוציאו קנה של גרדי פטורין ור' שמעון מחייב. תמה ר"נ ואמר כלפי לייא היכי אמרת הכי הא הנך מתניתין והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פטור. ותרצה להא ברייתא נמי בהכין. הלכך מאן דגרים אמר מר שניהם יכולין ר' מאיר מחייב ואמר עלה אביביא להו, טעותא הוא, אלא הכין מיבעי למגרס, אביביא להו בעינן שיעור לזה ושיעור לזה ולא למגרס קמיה פיסקא מן בריתא. ואיקשי מתניתין קאי, דתנן לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פוטר, דלא משכחת הא פלוגתא דרבי שמעון ורבנן אלא לענין זה אינו יכול זה אינו יכול, דלענין שניהם יכולין לית מאן דמחייב אלא ר' מאיר, ולענין אחד יכול ואחד אינו יכול דברי הכל חייב (כמו דאיתא לעיל) בשמעתא בהדיא, הלכך הא מתניתין דרבנן מחייבין ור"ש פוטר ליתא אלא בזה אינו יכול זה אינו יכול, ועלה אמרינן הדין ביצא ותשובתה. **המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו.** ואם הוציא כשיעור בכלי חייב על האוכלין ופטור על הכלי, ואם היה הכלי צריך לו חייב על זה ועל זה, כגון שצריך לאוכל וצריך עוד לכלי. אי נמי שאין יכול להוציא את האוכל אלא בכלי כגון התותין בא"י וכיוצא בהן. ודייקינן מי אתינן למשמע מינה אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד דהוא כמי שהוציא אוכל בכלי אחד חייב שתים. אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון

עין משפט נר מצוה

כג א ב מיי' פ"ט מהל' נזיקין המקבל הל' יח:
כד ג מיי' פ"ח מהל' שבת הלכה טז:
כה ד מיי' פ"ג מהל' גניבה הל' יד סמג עשין עלו:
כו א מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה כח:
כז ו מיי' שם הל' יח:

מוסף רש"י

רגלו אחת על האבן. שמוטלת על הרצפה ואינה מן הרצפה (בחיים כד.). **צבי** שנכנס לבית. מלוי (לקמן קז:). **נעלו שנים פטורים.** דהוו להו שנים שעשאום (שם). **ונעלו שנים חייבים.** דומיה הוא לנעול בפעם, והרי לכל אחד מלאכה דבלה אינו לא מתפבדא (שם). **כלפי ליא.** שתי מלות, כלפי סיכון טעות דבר זה, הא איפכא מתפבדא (פסחים ה: וכנו"ן לקמן קכז.). **המוציא** אוכלין פחות מכשיעור. דלא מחייב על הוצאת אוכלין פחות מכגרוגרת (לעיל סב:). **פטור אף על הכלי** שהכלי טפילה לו. דלא מחייב עליה אלא אם נתכוין לצורך אלא משום אוכלין (שם). **פטור אף על המטה.** הואיל ויכול על המ', דקי"ל מי שיש לו אחד אין עמנו (שרובין צז).

מוסף תוספות

א. ר"מ ור"י מחייבין. תוס' הלש"ע. ב. דמדר"מ נשמע לרבנן. רשב"ם. ג. דשיעורי שבת אינן גדולים כ"כ שימצא דבר שיהא שיעורו גדול שלא יוכל א' להוציאו אפי' היה תשש ודל כח. רשב"ם. ד. משא"כ בטביחה דכולה טביחה חדא שיעורא הוא שאין חיוב אלא על כל הטביחה. ריעב"ש. ה. קנה של גרדי. תוס' הלש"ש. ו. דקתני גבי שבת וכו' חייב בסתמא. תוס' הלש"ש. ז. על האוכלים. תוס' הלש"ש. ח. מפני שהכלי טפילה לאוכלים. ריעב"ש.

רב נסים גאון

המוציא אוכלים פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו. בגמ' דבני מערבא גרסי הא דאת אמר בצריכין לכלים כגון אלין תותיא, אבל אם אינן צריכין לכלים חייב אף על הכלי.

רבינו חננאל

ר' יוסי אמר הסוס מטמא בידיו וחמור מטמא ברגליו (בדגליו) בידיו, שמשענת הסוס על רגליו וחמור על ידיו. ואמאי הא קא מסייע ברגליו בהדי ידים, וידים בהדי רגלים, לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש. ודרב אשי ורבינא בריריין ומפרשן בתוספתא ובכל הזבחים שקיבל דמן. ושמעתא דבתרא קא גרסין לה אמר מר זה יכול וזה יכול ר' מאיר מחייב. איביא להו בענין שיעור לזה ושיעור לזה או דלמא שיעור אחד לכולן. ואנחנא חזיינא דהא טעתא היא, דלא בעו כי האי בעיא אליבא דרבי מאיר דלאו הלכתא כוותיה, ולא אמרי אמוראי (פ"ש פ"ש) [פ"ע ע"ש] סימן אף אנן תנינא. אלא אהא קאי, האי בעיא דא אינו יכול וזה אינו יכול ר' מאיר ור' יהודה מחייבין ור' שמעון פוטר, דבהא הלכה כר' מאיר ור' יהודה, דהא קאמרינן באין בדין בהדיא (דף כז) רבי יהודה ור"ש הלכה כר' יהודה. וכיון דהלכתא זה אינו יכול וזה אינו יכול חייבין, עלה בענין מי צריכין שיעור לכל חד וחד או חד שיעור לשניהן. וסליקא הלכה שיעור אחד לשניהן, ופשטה דמתניתין לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבין, דאלמא כל אחד מהן בפני עצמו אינו יכול אבל שניהן בהדי הדדי יכולין, ואעפ"כ חייבין. ולא מצית מימר על זה יכול וזה (אינו) יכול קאי, ולאו אליבא דר' מאיר קא בעי, אלא אליבא דרבנן דפוטרין קאמר, מי פטרי רבנן אע"פ שהוציאו שניהן שיי שיעורין, או דלמא אם הוציאו שניהן יכולין ר' שמעון פוטר, דלא משכחת הא פלוגתא דרבי שמעון ורבנן אלא לענין זה אינו יכול זה אינו יכול, דלענין שניהם יכולין לית מאן דמחייב אלא ר' מאיר, ולענין אחד יכול ואחד אינו יכול דברי הכל חייב (כמו דאיתא לעיל) בשמעתא בהדיא, הלכך הא מתניתין דרבנן מחייבין ור"ש פוטר ליתא אלא בזה אינו יכול זה אינו יכול, ועלה אמרינן הדין ביצא ותשובתה. **המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו.** ואם הוציא כשיעור בכלי חייב על האוכלין ופטור על הכלי, ואם היה הכלי צריך לו חייב על זה ועל זה, כגון שצריך לאוכל וצריך עוד לכלי. אי נמי שאין יכול להוציא את האוכל אלא בכלי כגון התותין בא"י וכיוצא בהן. ודייקינן מי אתינן למשמע מינה אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד דהוא כמי שהוציא אוכל בכלי אחד חייב שתים. אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון נחמן אף אנן נמי תנינא צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו חייב נעלו שנים פטורין. לא יכול אחד לנעלו ונעלו שנים חייבים ור'

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ויכול וכו' ומין בסמיו מינו דחוצץ דכלי שאינו מין הכלפה הוא דבעיא היא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אבר מה. ומיהו נר' ר"מ. ק"ל הא ס"ל גם להר"י ל"ל כן דאל"כ דקאי למאן דפטר מה' עוליות דמתם דגלי המטה ואל"כ ס"ל דאין לחלק בזה כן ז"ל ח"י לזה ל"י חה ל"י ל"כ מלי פטור בדרך דמיון שבת לטומאה וממתניתין דזיבין אמלי לא פטור בטמאה דיותר ממתני' דמסכתין ומדין שבת עלמו מהא דלא יכול אחד לנעול ונעלו שנים אע"כ דמסהיל י"ל דנכנסו שנים וא"כ מה דקאמר הר"ש דגם לשיטתו ל"ל כן דיש לאוקמה בנכנסו שנים ע"ש: **תוס' ד"ה ואמאי** ליבעי וכו' ובכל דבר ובכל שהוא. עיין בס"ק דף סג ע"ב תוס' ד"ה דבר שאין מטוס ופמ"ק:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הסוס מטמא על ידיו החמור כו'. ל"ל בהיסוך ר"ל. ל"ל בהיסוך (וכמ"ש בתוס' זבים ופר' בא"ר שם):

רבינו חננאל (המשך)

ואמאי ליבעי שיעור טביחה כו'. אבל מגענו דריש לא מצי למיפרך דהתם לא בעי שיעור דמשלומי כפל וגנב בכל דבר ובכל שהוא: **דילמא** דאית ביה כדי לארוג מפה לזה כו'. והא לא נקט קנה דעלמא לאסמעינן דאע"ג דאין רגילות לארוג שתי מפות בקנה אחד אם יש שיעור לארוג מפה לזה ולזה מיחייב: **אלא אימא חייבין ור' שמעון פוטר.** ובקנה כפל דה"ל זה אינו יכול וזה אינו יכול: **ששגג על האוכלין והזיד על הכלי.** ומיהו על הכלי היינו קלקלה כפי' רש"י ורביינו שמואל קשה לו לאוקמי בריית בחוב שקילה דבכל דוכתא לאיי בחוב חטאת והגיה הגריסא כגון ששגג על הכלים והזיד על האוכלין ולא התרו בו לאוכלין לא קלקלה ולא חטאת ואין נראה לר"י לא פי' הקונטרס ולא פי' רש"ם דכשהזיד באחד אינו חייב חטאת על השני ששגג בו דלא שב מידיעתו הוא כיון שהזיד באחד מהן ונראה דהשתא דמוקי בהזיד בכלי איירי הכל לענין קלקלה וה"פ דבריית המוליא אוכלין כשיעור בכלי חייב קלקלה על האוכלין ופטור על הכלי אם התרו בו על האוכלין ופטור על הכלי אם התרו בו משום כלי חייב קלקלה אף אם התרו בו משום כלי ופריך והא אף על הכלי קתני משמע דמחייב אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא שנים שהוציאו קנה של גרדי חייבין. אע"פ [דמתה לא] שמענן מינה דשיעור אחד לכולן או צריכין שיעור לכל אחד ואחד, מפני שקנה של גרדי יש בו כשני שיעורין, וכבר שמענו מן הנך מתניתא דאמרינן שיעור אחד לכולן. אלא דאמרינן דלענין זה אינו קיימינן דהיא פלוגתא דר' שמעון ורבנן, והא כי תני תנא קמיה דרב נחמן שנים שהוציאו קנה של גרדי פטורין ור' שמעון מחייב. תמה ר"נ ואמר כלפי לייא היכי אמרת הכי הא הנך מתניתין והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פטור. ותרצה להא ברייתא נמי בהכין. הלכך מאן דגרים אמר מר שניהם יכולין ר' מאיר מחייב ואמר עלה אביביא להו, טעותא הוא, אלא הכין מיבעי למגרס, אביביא להו בעינן שיעור לזה ושיעור לזה ולא למגרס קמיה פיסקא מן בריתא. ואיקשי מתניתין קאי, דתנן לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פוטר, דלא משכחת הא פלוגתא דרבי שמעון ורבנן אלא לענין זה אינו יכול זה אינו יכול, דלענין שניהם יכולין לית מאן דמחייב אלא ר' מאיר, ולענין אחד יכול ואחד אינו יכול דברי הכל חייב (כמו דאיתא לעיל) בשמעתא בהדיא, הלכך הא מתניתין דרבנן מחייבין ור"ש פוטר ליתא אלא בזה אינו יכול זה אינו יכול, ועלה אמרינן הדין ביצא ותשובתה. **המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו.** ואם הוציא כשיעור בכלי חייב על האוכלין ופטור על הכלי, ואם היה הכלי צריך לו חייב על זה ועל זה, כגון שצריך לאוכל וצריך עוד לכלי. אי נמי שאין יכול להוציא את האוכל אלא בכלי כגון התותין בא"י וכיוצא בהן. ודייקינן מי אתינן למשמע מינה אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד דהוא כמי שהוציא אוכל בכלי אחד חייב שתים. אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון

הסוס מטמא בידיו. אם הזב רוכב עליו וטלית תחת מידיו של סוס מטמא אבל תחת רגליו טהורה שאין משענתו על רגליו והא דתנן לעיל ד' טליות תחת רגלי הבהמה טהורות לא כרבי יוסי: כהן העומד על גבי כלי או אבן או שוק דבר המוקן בינו לבין הרצפה ועבד עבודתו פסולה דכתיב[ב] ושרת ככל אחיו הלוים העומדים שתהא עמידתו כשאר אחיו ותנא דבי ר' ישמעאל הואיל ולבסה מקודשת וכלי שרת מקודשין כו' בזבחים[ג]: שאמלא פסולה לעבודה כדאמר בפ"ק דחולין (דף כב.) כל מקום שנאמר אצבע והכוונה אינו אלא ימין: **שיעור לזה.** גרוגרת אם אוכל הוא: **שיעור ליכה.** שיכניס רובו עליו וצריך להיות כאן ד' זבים: **נעל אחד בפניו.** זו היא לידתו: **נעלו שנים פעוניו.** ור' יהודה הוא דפטר בשניהם יכולין: **שיעור.** לידת בני לכל אחד ואחד אלא שמע מינה שיעור אחד לכולן ומדר' יהודה נשמע לר' מאיר בשניהן יכולים דבהא לא פליגי: **חייבין.** לאלם משלומי ד' וז': **קנה גרדי.** אורחא דמילתא והוא העולה ויורד בשתי: **קנה דעלמא.** שאינו עומד אלא להסקה דהוי שיעורו כעצים דלילו הא שיעורו כדי אריגה: **אלפי ליה.** אלפי היינו נהפך דבר זה הא רבי שמעון הוא דפטר שנים שהוצאוהו: **מתני' אם היו במטה.** ואי לא מיחייב על הוצאתו דהוא מקיל עצמו ונוטל עצמו: **וכן כזיב מן המת.** חייב אם הוציא דהוא ומטמא הוצאה מקובה היא לגיל עצמו מן הטומאה: **ור' שמעון פוטר.** אפילו במת אלא דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה. וכל מלאכה שאינה צריכה (לגופה) אלא לסלקה מעליו הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה דבלעו לא בא לו ולא היה צריך לה אלא לאו מלאכת מחשבת היא לר' שמעון: **גמ' ופטור על הכלי.** שהיא עוקרה לאוכל: **ואם היה צריך לכלי.** להשמש בו שמשש אחר במקום שמוציאו אם: **חייב.** על כל אחד ואחד כי היכי דמחייב ליה תרתי אתרתי הוצאות בהעלם אחד:

ששגג על האוכלין והזיד על הכלי. ומאי חייב דקתני מיתה: **והא אף קקני.** משמע שני חיובין גרון: **ובפלוגתא דר"י ור"ל.** דאיפלוגי בידיעות מחלקות בפ' כלל גדול (לעיל דף עח:) איפלוגי נמי רב ששת ורב אשי אם הכא רב ששת דלא מוקי לה הכי קסבר דאין ידיעות מחלקות ורב אשי סבר ידיעות מחלקות: **דמשרבטי נפשייהו.** משמטיט כלפי מטה ומכבידין עצמן להשמיט מיד הנושאן: **מחיי בסוס.** למוכרו לנכרי מפני שמלאכת הסוס אם היה אדם עושה אותה אין חייב עליה חטאת דלרכיבה עומד והחי נושא את עצמו והא דאסרו למכור בהמה גסה לנכרי משום שאלה ומשום שכירות אסור וסוס אי נמי דמושיל ומוגר לאו איסורא דאוריתא איכא אאין זו מלאכה אלא הסוס וגבי בהמה שביתת בהמה מלאכה כתיבא(ה): **ואמר רבי יוחנן** גרסינן: **דבי ייאדן.** של איידי עופות שעומדין על הסוס עופות כשהן חיין כגון נץ ומינו לגוד שאר עופות ו) ולא משרבטי נפשייהו אלא אדם קטיני נמי החי נושא את עצמו ומשום הכי א"ל יוחנן בן בתירא ורבי נתן אמרו דבר אחד: **בכפות.** בין עוף בין אדם: **כמאן דכפיתי דמו.** שרוכבים מעוטפין בבגדים רחבים וגם הם עצמן מעוגנין מהצד על האדן: **ואמר רבי יוחנן** גרסינן: **בן בתירא ור' נתן אמרו דבר אחד.** והא אמרת מודה ר' נתן בכפות ז) ואי משום דאוקמינן בסוס המיוחד לעופות ומי איכא סוס המיוחד לעופות אין איכא ח)דבי ייאדן א"ר יוחנן ט)ומודה ר' נתן בכפות א"ל רב אדא בר מתנה לאביי והא הני פרסאי דכמאן דכפיתי דמו ואא"ר יוחנן בן בתירא ור' נתן אמרו דבר אחד התם י)רמות רוחא הוא דנקיט להו דההוא פרדשכא דרתח מלכא עילויה ורהיט תלתא פרסי בכרעיה: את המת במטה חייב וכן כזית מן המת וכו': י)אמר רבה בב"ח א"ר יוחנן וא"ר יוסף אמר רשב"ל פוטר היה ר"ש אף בסמוך דמודה רבי נתן בכפות: **והא הני פרסאי.** ואיכו לא מפליג למכור לסוס נכרי: מ)**את המת במטה חייב.** נראה לר"י דמהכא קיס לן בכל דוכתא דאיש ליה לר' יהודה מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה דמסתמא ת"ק דר"ש היינו רבי יהודה כי הכיא לעיל זה אינו יכול לשאת את העופות הדורסין הנקראין באזי. ואמרינן א"ר יוחנן הלכה כבן בתירא. א"ר יוחנן ואדם כפות מודה רבי נתן שאינו יכול לשאת את עצמו והמוציאו בשבת חייב. א"ל רב אדא בר מתנא לאביי והא הני פרסאי דכפיתי דמו שאת רואה אותן שאינן יכולין להלך על רגליהן ואינן יודאין ובאין אלא רכובין והסוס נושא אותן, ובן בתירא מתיר למכרן לגוים. וסבירא ליה שהוא עושה מלאכה שאין חייבין עליה חטאת, דאלמא אף הכפות בן בתירא פוטר עליו, וא"ר (יהודה) [יוחנן] בן בתירא ור' נתן אמרו דבר אחד (והכי א"ר יוחנן מודה ר' נתן בכפות). ופריק ליה אביי דהנך פרסאי יש בהו כח להלך ואף הן נושאין את עצמן, ו(מ)מאי דנקיטא להו רמות רוחא, מעגנין את עצמן מלהלך כענין דכתיב אשר לא נטתה כף רגלה הצג על הארץ מהתענג ומרוך, וכי בעי למרהט מצי, (דהא הוא) [דההוא] פרדשכאה, פי' פקיד המלך דרתח מלכא עילויה ורהיט תלתא פרסי בכרעיה. אבל חולה דאי ככפות דמי ומחייב ר' נתן על הוצאתו, כהיא דגמרא דב' שעירי הלכה נז:

ובפלוגתא דר' יוחנן ור"ל. פי' חייב שתי חטאות א לרבי יוחנן כשנודע לו וחזר ונודע לו לידיעות מחלקות ולר"ל אחר (ח) שנתכפר נודע לו על אחד ב ופי' הקונטרס אין נראה לר"י דהכי דלית ליה לרב ששת ידיעות מחלקות מ"מ יעמיד בנודע לו על האחד בשבבר כיפר דכפרה לכ"ע מחלקת:

שהחי נושא את עצמו. תימה לר"י למה פטור דאי מאי דמשום שהחי מיקל עצמו והלא אפילו במשא קל יותר חייב ואי משום דשניס שעשאו פטורין הא הוי זה יכול וזה אינו יכול ג שאין הנשא יכול לנשא עצמו בלא הנושא והנושא יש בו כח לנושאו אפילו היה מת ואומר ר"י דממשכן גמרינן שלא היו נושאין דבר אי שהתשיס והאילים היו הולכים ברגליהם והמלוון (ט) מיד ד היו פוטרין אותו ה טרם ימות דכמה דאית ביה נשמה טפי ניחא ליה כי היכי דליגליג איגבייה ו: **אבל אדם חי נושא את עצמו.** תימה דברים טוטל (לקמן דף קמח:) משמע דפליגי נמי באדם דקאמר גבי תינוק רבא כרבי נתן סבירא ליה ואומר רשב"א דקטן כבהמה דמי דמשרבטי נפשיה אך קשה לן דבפרק מפנין (שם דף קמח:) תניא מדליק בהמה חיה ועוף בתלר אבל לא ברה"ר והאשה מדלה את בנה ברה"ר ופירש התם בקונטרס דבהמה ברה"ר לא שמא יגביהנה מן הארץ ושמא כרבנן דר' נתן דמתייבי אבל בנה אי נמי מגבה ליה הא באדם מודו רבנן דמי נושא את עצמו [ושמא ההוא דבפרק טוטל איירי בתינוק בן יומו]: **בסוס המיוחד לעופות.** וכן בתירא מתיר בסוס בכל הסוסים ו קאמר ורבנן אוסרין בכל הסוסים משום סוס המיוחד לעופות דלא מיקלו חכמים בסוסים: **סובא דבי ייאדן.** פר"ח שכן איידי עופות מגיחין עליהן עופות שלהן ז שלדין בהן עופות אחרים אבל אין לפרש בעופות הגיעלודין דהני כפותין גיגהו ואמר

גמ' ונודע לו וחזר ונודע לו. עי' לעיל דף ל ע"א תד"ה המצלת: **תום'** ד"ה שהחי וכו' ר"ל **דשאני שלמיל דאאשר** ע"י בבר. ק"ל הא מנוסר לעיל דף מג ע"א דבלוכח כבר דפרי מעגנל מן הצד רק מעטם לאדם כהול על מתו ולא לא קרים ליה אחי לכבוי דלא אריגן מעטם כבוד הכריות וכ"ש דמוק"ל: עי' כמוק"ל: **רבינו חננאל**

רבינו חננאל (המשך)

אותו בלשון פרסי באזיאר, ובזמן שהן יותר מאחד קוראין להן בזאיארן, ויש להן סוסים מיוחדין לכך לשאת את העופות הדורסין הנקראין באזי. ואמרינן א"ר יוחנן הלכה כבן בתירא. א"ר יוחנן ואדם כפות מודה רבי נתן שאינו יכול לשאת את עצמו והמוציאו בשבת חייב. א"ל רב אדא בר מתנא לאביי והא הני פרסאי דכפיתי דמו שאת רואה אותן שאינן יכולין להלך על רגליהן ואינן יודאין ובאין אלא רכובין והסוס נושא אותן, ובן בתירא מתיר למכרן לגוים. וסבירא ליה שהוא עושה מלאכה שאין חייבין עליה חטאת, דאלמא אף הכפות בן בתירא פוטר עליו, וא"ר (יהודה) [יוחנן] בן בתירא ור' נתן אמרו דבר אחד (והכי א"ר יוחנן מודה ר' נתן בכפות). ופריק ליה אביי דהנך פרסאי יש בהו כח להלך ואף הן נושאין את עצמן, ו(מ)מאי דנקיטא להו רמות רוחא, מעגנין את עצמן מלהלך כענין דכתיב אשר לא נטתה כף רגלה הצג על הארץ מהתענג ומרוך, וכי בעי למרהט מצי, (דהא הוא) [דההוא] פרדשכאה, פי' פקיד המלך דרתח מלכא עילויה ורהיט תלתא פרסי בכרעיה. אבל חולה דאי ככפות דמי ומחייב ר' נתן על הוצאתו, כהיא דגמרא דב' שעירי הלכה נז:

כבש ב מיי' פ"ב מהל' שבת הלכה נז:

כבש ב מיי' פ"ב שם הלכה ד:

ל ג מיי' פי"ח שם הלכ' נז:

מוסף רש"י

שהחי נושא את עצמו. ואין כו אלא מסוס שבות (יומא טז:). **בן בתירא מתיר בסוס.** שאין מלאכתו אלא לרכיבה ולכיבה שבות היא ואלו מלאכה, מסוס דחי נושא את עצמו, לא איכפת לן מי אתי להשתילו ולהסתילו (עי' יד: וכנ"ל בבורות ב.) **דאין** ריוכין על גבי בהמה גבי שבות אין לא בהמה' (פסחים נג.).

מוסף תוספות

א. כלומר הא דאמר רב אשי נודע לאו דברי הכל הוא אלא. תוס' כלא"ש. **ב.** כפות פלוגתא דהתם למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. ריטב"א. ורב ששת ורב אשי לא פליגי כלל אלא באוקמתא בעלמא. שיטה להר"ן. **ג.** דיכול חייב. תוס' עיוכין **ד:** ד"ה אם אתי. ד. כשיוצא מן הים. תוס' עיוכין **ז:** ד"ה אם אתי. **ה.** [ז]מוציאין דמו בעודו בבחר. תוס' עיוכין **ז:** ד"ה אם אתי. **ו.** אפי' כשהוא מיוחד לעופות. דאפי' בעופות חי נושא את עצמו. ריטב"א. **ז.** בלא קשירה. תוס' כלא"ש. **ח.** דאפילו מוציאין לשורפן. תוס' כלא"ש. **ט.** דכל מילי דשבת ממשכן ילפינן. תוס' כלא"ש. **י.** מאי שנא. תוס' כלא"ש. **יא.** ובכרמלית מטלטלין אותה בהדיא. תוס' כלא"ש.

רב נסים גאון

ובפלוגתא דר' יוחנן וריש לקיש. עיקר דילה בפרק כלל גדול.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות